

TEMA 11. PREȚURILE ÎN CADRUL COMERȚULUI INTERNAȚIONAL

1. Definirea pieței mondiale și a prețului mondial.
2. Categoriile de prețuri practicate în cadrul tranzacțiilor economice internaționale.
3. Rolul statului în reglementarea comerțului internațional.

1. Definirea pieței mondiale și a prețului mondial

Teoriile comerțului internațional

teoria avantajului comparativ

(Smith și
Ricardo)

- orice stat care participă în cadrul comerțului extern produce **mărfuri care au avantaj de costuri în comparație cu alte state**, și anume aceste mărfuri trebuie să facă obiectul exportului țării respective.
- Această teorie pune **accent pe costurile existente**, dar nu scoate în evidență cauzele ce determină diferențele dintre ele.

teoria factorului de producție

(Heksher și
Ohlin)

- o țară exportă produsele, pentru fabricarea cărora **dispune de factor de producție** abundent, și importă produsele pentru fabricarea cărora ea nu dispune de factori de producție necesari;
- prețurile comparative au ca **bază de formare raporturile dintre factorii de producție de care dispun țările** respective

oferta și cererea de
mărfuri

factorii naturali și
sociali.

politica comercială, vamală, fiscală
și valutară a diferitor state

varietatea tranzacțiilor, instrumentelor,
modalităților și condițiilor de plată

PREȚUL MONDIAL

este prețul la care se desfășoară *tranzacțiile de import-export de proporții mari*

este prețul care se folosește în cadrul tranzacțiilor frecvente **pe cele mai importante piețe**

este prețul tranzacțiilor, unde plățile se efectuează **în valută liber convertibilă**

este format, în majoritatea cazurilor, **sub influența țărilor occidentale dezvoltate**, care au o contribuție preponderentă în comerțul mondial.

2. Categoriile de prețuri practicate în cadrul tranzacțiilor economice internaționale

Cotațiile de bursă

- se stabilesc zilnic sau de câteva ori pe săptămână;
- se afișează la sediile bursei și se publică în buletinele oficiale de cursuri (cotații).

În funcție de modul de realizare a tranzacțiilor

- *c.efective* – se determină în baza tranzacțiilor încheiate nemijlocit în perioada respectivă;
- *c.nominale* – folosite în cazul unor produse ce sunt cotate la bursă, dar pentru care (din lipsă de cerere sau de ofertă) nu s-au încheiat tranzacții în perioada respectivă.

În funcție de modul în care se calculează

- *c.medii* – reprezintă media prețurilor unei mărfi la care s-au încheiat efectiv tranzacțiile la bursă sau media prețurilor minime ale produsului respectiv;
- *c.limită* – reflectă, pe de o parte, media prețurilor maxime, iar pe de altă parte, media prețurilor minime pentru un produs;
- *c. de lichidare* – practicate pentru lichidarea tranzacțiilor la termen. În acest scop ele sunt publicate de către casele de lichidare sau alte organe care se ocupă cu astfel de operațiuni.

Prețurile de licitație

- se stabilesc pentru anumite categorii de mărfuri în cadrul unor organizații comerciale autorizate sau în cadrul centrelor comerciale tradiționale din diverse zone ale lumii

- *prețul minim de strigare*

- stabilit de vânzător în acord cu societatea de licitație

- *prețul maxim de strigare*

- se reduce succesiv până cumpărătorii îl acceptă

Prețurile de acord

se fixează, **două limite** în cadrul cărora prețurile pot oscila liber. În cazul depășirii acestor limite, statele în cauză pot interveni fie asupra ofertei, fie asupra cererii.

Prețurile de tranzacție

se determină pentru fiecare partidă de mărfuri ce face obiectul contractelor curente sau de lungă durată, și se stabilesc pe bază de tratative între exportatori și importatori.

Prețurile de listă

se stabilesc de către producători ținând seama de condițiile lor de fabricație și de prețurile firmelor concurente, se înscriu în cataloage și se comunică potențialilor cumpărători. Aceste prețuri se practică pentru mărfurile fabricate într-o largă gamă sortimentală.

3. Rolul statului în reglementarea comerțului internațional

Protectionismul

- *metode administrative de reglementare*
- *metode economice de reglementare*
- *barierele tehnice de comerț*
- *metode valutare-financiare*
- alte metode și instrumente de ordin comercial

**Politica de dumping/
taxe antidumping**

Embargo

**Regimul taxelor
vamale**

*Cursul valutei –
devalorizarea
monedei naționale*

Protecționismul protejarea pieței interne de concurența străină:

- **metode administrative de reglementare**: interzicerea sau limitarea exportului/importului, introducerea contingentelor de import/export;
- **metode economice de reglementare**: utilizarea tarifului vamal, a comisioanelor vamale, a accizelor, a subvențiilor la export;
- **barierele tehnice de comerț**: utilizarea standardelor și normativelor tehnice, a normelor și regulilor de securitate, a sistemului de certificare, a normelor sanitar-veterinare etc.;
- **metode valutare-financiare**: creșterea sau reducerea ratei de schimb a valutei naționale, utilizarea instrumentele creditare, a ratei dobânzii etc.;
- alte metode și instrumente de ordin comercial, care favorizează sau nu importul și exportul.

- **politica de dumping.** Deși, pentru început, această practică aparent aduce avantaje importante oferind o sursă de aprovizionare la prețuri scăzute, ea poate avea consecințe negative asupra producătorilor interni și asupra economiei țării importatoare. Pentru a evita încadrarea acestei practici în politica de dumping, țările exportatoare dezvoltate folosesc diverse metode, cum ar fi: diferențierea produselor proprii față de produsele producătorilor interni, combinarea desfacerilor cu efectuarea unor servicii post-vânzare etc. Pe când țările importatoare pot stabili taxe vamale majorate, numite **taxe antidumping**.
- Drept sancțiune pentru încălcarea unor reguli sau principii de drept internațional sau ca mijloc de presiune politică, statele pot aplica **embargo** – interzicerea exporturilor sau importurilor în și dintr-o țară. Sunt situații când se aplică un regim vamal discriminatoriu față de mărfurile provenite din alte state, pentru a împiedica, din considerente politice sau economice, pătrunderea acestora pe piața respectivă. Țările împotriva cărora se iau asemenea măsuri, la rândul lor, stabilesc taxe vamale ridicate asupra mărfurilor importate din țările respective, denumite taxe de retorsiune sau sancționare.
- Protejarea pieței interne a unei țări de concurența mărfurilor străine se poate realiza și prin **regimul taxelor vamale**. Prin intermediul lor statul urmărește, în primul rând, procurarea unor venituri bugetare, dar și protejarea economiei de concurența străină prin instituirea unor taxe cu nivel ridicat.

Nivelul prețurilor practicate în schimburile economice internaționale depinde și de mijloacele de plată străine folosite. Prețul unui bun variază pentru o anumită țară în raport cu *cursul valutei* cu care se achită sau se cumpără o marfă pe piața externă. Cursul valutar este stabilit de autoritatea monetară ca un curs oficial ținându-se seama de paritatea monedei, de raportul cerere-ofertă pentru valuta respectivă și situația balanței externe de încasări și plăți.

Atunci când în țară se înregistrează un deficit al balanței externe de plăți, se încearcă restabilirea echilibrului prin *deprecierea inflaționistă a monedei naționale*, urmărind stimularea exporturilor și limitarea importurilor. Dar, mărimea avantajelor și durata obținerii lor depind de gradul de reacție ale prețurilor interne la devalorizarea monedei naționale care, la rândul său, depinde de anumiți factori: ponderea produselor din import în totalul produselor ce se realizează pe piața internă sau în aprovizionările de produse, mărimea stocurilor de produse existente în țară, elasticitatea cererii, factorii psihologici etc. Devalorizarea monedei poate constitui un stimul pentru export numai o anumită perioadă și cu condiția ca reacția prețurilor interne să fie mai mică și lentă, iar în țările partenere să nu se adopte contramăsuri la această politică prin: majorarea taxelor vamale, introducerea unor restricții la import sau devalorizarea corespunzătoare a monedei străine etc.